

Απορρίφθηκε η προσφυγή της Wizz Air κατά της κρατικής ενίσχυσης 36,6 εκατ. ευρώ στην TAROM

2022/05/04 12:44 στην κατηγορία ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΑ

Το Γενικό Δικαστήριο επικύρωσε την απόφαση της Κομισιόν, με την οποία εγκρίθηκε η χορήγηση κρατικής ενίσχυσης ύψους 36.660.000 ευρώ από τη Ρουμανία στην αεροπορική εταιρεία TAROM, απόφαση κατά της οποίας είχε ασκήσει δικαστική προσφυγή η Wizz Air.

Το σκεπτικό του Δικαστηρίου της ΕΕ

Στις 19 Φεβρουαρίου 2020, η Ρουμανία κοινοποίησε στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή σχέδιο ενίσχυσης για τη διάσωση της TAROM, ρουμανικής αεροπορικής εταιρείας που δραστηριοποιείται κυρίως στην εγχώρια και διεθνή μεταφορά επιβατών, φορτίου και αλληλογραφίας. Το κοινοποιηθέν μέτρο συνίστατο σε δάνειο για τη χρηματοδότηση των αναγκών ρευστότητας της TAROM ύψους περίπου 36.660.000 ευρώ, επιστρεπτέου στο τέλος εξαμήνου με δυνατότητα μερικής πρόωρης εξοφλήσεως.

Η Επιτροπή, χωρίς να κινήσει την επίσημη διαδικασία έρευνας που προβλέπεται στο άρθρο 108, παράγραφος 2, ΣΛΕΕ, έκρινε, με απόφαση της 24ης Φεβρουαρίου 2020 1, το κοινοποιηθέν μέτρο κρατικής ενίσχυσης συμβατό με την εσωτερική αγορά δυνάμει του άρθρου 107, παράγραφος 3, στοιχείο γ', ΣΛΕΕ και δυνάμει των κατευθυντήριων γραμμών σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις για τη διάσωση και την αναδιάρθρωση μη χρηματοπιστωτικών προβληματικών επιχειρήσεων 2.

Η αεροπορική Wizz Air Hungary Zrt. (προσφεύγουσα) άσκησε προσφυγή ακυρώσεως κατά της εν λόγω απόφασης, η οποία απορρίπτεται από το 10ο πενταμελές τμήμα του Γενικού Δικαστηρίου. Στην απόφασή του, το Γενικό Δικαστήριο παρέχει διευκρινίσεις σχετικά με την εξέταση του κατά πόσον οι ενισχύσεις για τη διάσωση και την αναδιάρθρωση συμβιβάζονται με την εσωτερική αγορά υπό το πρίσμα της προϋπόθεσης η οποία προβλέπεται στις κατευθυντήριες γραμμές και κατά την οποία οι ως άνω ενισχύσεις πρέπει να συμβάλλουν στην επίτευξη στόχου κοινού συμφέροντος. Το Γενικό Δικαστήριο αναλύει επίσης, για πρώτη φορά, την προϋπόθεση της εφάπαξ καταβολής των ενισχύσεων για τη διάσωση και την αναδιάρθρωση μη χρηματοπιστωτικών προβληματικών επιχειρήσεων, η οποία προβλέπεται από τις εν

λόγω κατευθυντήριες γραμμές.

Εκτίμηση του Γενικού Δικαστηρίου

Το Γενικό Δικαστήριο απορρίπτει, πρώτον, τους λόγους ακυρώσεως με τους οποίους προβάλλεται πλάνη περί το δίκαιο στην οποία φέρεται να υπέπεσε η Επιτροπή καθόσον αποφάσισε να μην κινήσει την επίσημη διαδικασία έρευνας, παρά τις αμφιβολίες που όφειλε, κατά την προσφεύγουσα, να έχει κατά την προκαταρκτική εκτίμηση της συμβατότητας της κοινοποιηθείσας ενίσχυσης με την εσωτερική αγορά.

Συναφώς, η προσφεύγουσα υποστήριξε ιδίως ότι η διαπίστωση της συμβατότητας της κοινοποιηθείσας ενίσχυσης με την εσωτερική αγορά ήταν αντίθετη σε δύο από τις προϋποθέσεις που προβλέπονται στις κατευθυντήριες γραμμές προκειμένου μια ενίσχυση για τη διάσωση προβληματικής επιχείρησης να μπορεί να θεωρηθεί ότι συμβιβάζεται με την εσωτερική αγορά, ήτοι 1) στην προϋπόθεση σχετικά με τη συμβολή του μέτρου ενίσχυσης σε στόχο κοινού συμφέροντος και 2) στην προϋπόθεση της εφάπαξ καταβολής των ενισχύσεων για τη διάσωση και την αναδιάρθρωση. Κατά την προσφεύγουσα, η μη τήρηση των εν λόγω προϋποθέσεων καταδεικνύει αμφιβολίες τις οποίες όφειλε να έχει η Επιτροπή και βάσει των οποίων θα έπρεπε να κινήσει την επίσημη διαδικασία έρευνας.

Καταρχάς, το Γενικό Δικαστήριο υπενθυμίζει ότι, εφόσον μια κοινοποιηθείσα ενίσχυση εγείρει αμφιβολίες ως προς τη συμβατότητά της με την εσωτερική αγορά, η Επιτροπή υποχρεούται να κινήσει την επίσημη διαδικασία έρευνας.

Στη συνέχεια, όσον αφορά την πρώτη προϋπόθεση, της οποίας προβλήθηκε παράβαση και η οποία εφαρμόζεται στις ενισχύσεις για τη διάσωση και την αναδιάρθρωση, ήτοι την προϋπόθεση που σχετίζεται με την επιδίωξη στόχου κοινού συμφέροντος, το Γενικό Δικαστήριο επισημαίνει ότι από το σημείο 43 των κατευθυντήριων γραμμών προκύπτει ότι η κοινοποιηθείσα ενίσχυση, για να κηρυχθεί συμβατή με την εσωτερική αγορά βάσει των κατευθυντήριων γραμμών, πρέπει να επιδιώκει στόχο κοινού συμφέροντος, στο μέτρο που επιδιώκει την πρόληψη κοινωνικών προβλημάτων ή την αντιμετώπιση ανεπαρκειών της αγοράς. Τούτο επιβεβαιώνεται από το σημείο 44 των κατευθυντήριων γραμμών, κατά το οποίο τα κράτη μέλη οφείλουν να καταδείξουν ότι η κατάρρευση του δικαιούχου ενδέχεται να προκαλέσει σοβαρά κοινωνικά προβλήματα ή μείζονες ανεπάρκειες στην αγορά, αποδεικνύοντας, ιδίως, ότι υφίσταται κίνδυνος διαταραχής στην παροχή μιας σημαντικής υπηρεσίας που δεν μπορεί εύκολα να αντικατασταθεί και σε τομέα στον οποίο δύσκολα θα μπορούσε να εισέλθει ανταγωνιστής.

Κατά το Γενικό Δικαστήριο, από τα εν λόγω σημεία των κατευθυντήριων γραμμών προκύπτει ότι, μολονότι το ενδιαφερόμενο κράτος-μέλος οφείλει να καταδείξει ότι η

ενίσχυση αποσκοπεί στην αποφυγή κοινωνικών προβλημάτων ή στην αντιμετώπιση ανεπαρκειών της αγοράς, δεν υποχρεούται να αποδείξει ότι, ελλείψει του μέτρου ενίσχυσης, θα προκαλούνταν οπωσδήποτε ορισμένες αρνητικές συνέπειες, αλλά μόνον ότι υφίσταται κίνδυνος επέλευσης των συνεπειών αυτών.

Όσον αφορά το ζήτημα του αν η Επιτροπή έπρεπε να έχει αμφιβολίες ως προς την ύπαρξη κινδύνου ότι, ελλείψει του κοινοποιηθέντος μέτρου ενίσχυσης, θα επέρχονταν κοινωνικά προβλήματα ή ανεπάρκεια της αγοράς ή ως προς το γεγονός ότι το εν λόγω μέτρο αποσκοπεί στην αποφυγή ή στην αντιμετώπιση τέτοιων προβλημάτων, το Γενικό Δικαστήριο διαπιστώνει ότι, λαμβανομένης υπόψη της άσχημης κατάστασης των ρουμανικών οδικών και σιδηροδρομικών υποδομών, η Επιτροπή ορθώς έκρινε ότι η περιφερειακή συνδεσιμότητα μέσω εσωτερικών αεροπορικών δρομολογίων και η διεθνής συνδεσιμότητα τις οποίες διασφαλίζει η TAROM συνιστούν σημαντική υπηρεσία, η διακοπή της οποίας ενείχε τον κίνδυνο να επέλθουν σοβαρά κοινωνικά προβλήματα ή να δημιουργηθεί ανεπάρκεια της αγοράς, κατά την έννοια του σημείου 44, στοιχείο β', των κατευθυντήριων γραμμών.

Στο πλαίσιο αυτό, το Γενικό Δικαστήριο διευκρινίζει επιπροσθέτως ότι, μολονότι, κατά την εξέταση της ύπαρξης μιας κρατικής ενίσχυσης και της νομιμότητάς της, ενδέχεται κατά περίπτωση να χρειαστεί η Επιτροπή να μην περιοριστεί απλώς στην εξέταση των πραγματικών και νομικών στοιχείων που της έχουν γνωστοποιηθεί, εντούτοις δεν μπορεί να συναχθεί εξ αυτού ότι οφείλει να αναζητεί, με δική της πρωτοβουλία και ελλείψει οποιασδήποτε σχετικής ένδειξης, όλες τις πληροφορίες που θα μπορούσαν να συνδέονται με την υπόθεση της οποίας έχει επιληφθεί, ακόμη και αν πρόκειται για πληροφορίες που βρίσκονται στη δημόσια σφαίρα.

Υπό το πρίσμα των ανωτέρω διευκρινίσεων, το Γενικό Δικαστήριο, εξετάζοντας τα διάφορα επιχειρήματα που προέβαλε η προσφεύγουσα, καταλήγει στο συμπέρασμα ότι δεν είναι ικανά να αναιρέσουν την ανάλυση της Επιτροπής η οποία επιβεβαιώνει τη σημασία της TAROM για τη συνδεσιμότητα των ρουμανικών περιφερειών καθώς και για την επακόλουθη επίδραση που θα είχε η δυσλειτουργία της εταιρίας αυτής για τις εν λόγω περιφέρειες. Επομένως, η Επιτροπή μπορούσε, χωρίς να διατηρεί αμφιβολίες, να καταλήξει στο συμπέρασμα, αποκλειστικά και μόνο επί της βάσεως αυτής, ότι το μέτρο ενίσχυσης πληρούσε τις απαιτήσεις που προβλέπονται στα σημεία 43 και 44 των κατευθυντήριων γραμμών.

Τέλος, όσον αφορά τη δεύτερη προϋπόθεση, της οποίας προβλήθηκε παράβαση από την προσφεύγουσα και η οποία εφαρμόζεται στις ενισχύσεις για τη διάσωση και την αναδιάρθρωση, ήτοι την προϋπόθεση της εφάπαξ ενίσχυσης, το Γενικό Δικαστήριο υπενθυμίζει ότι, κατά το σημείο 70 των κατευθυντήριων γραμμών, οι ενισχύσεις αυτές πρέπει να χορηγούνται στις προβληματικές επιχειρήσεις για μία μόνον επιχείρηση αναδιάρθρωσης. Στο πλαίσιο αυτό, το σημείο 71 των κατευθυντήριων

γραμμών προβλέπει, μεταξύ άλλων, ότι, εφόσον μια επιχείρηση έχει ήδη επωφεληθεί από ενίσχυση για τη διάσωση ή την αναδιάρθρωση, η Επιτροπή δεν θα επιτρέψει τη χορήγηση νέων ενισχύσεων παρά μόνο εάν έχουν παρέλθει τουλάχιστον 10 έτη (1) από τη χορήγηση της τελευταίας ενίσχυσης, (2) από τη λήξη της τελευταίας περιόδου αναδιάρθρωσης ή (3) από τη διακοπή της εφαρμογής του τελευταίου σχεδίου αναδιάρθρωσης.

Συναφώς, το Γενικό Δικαστήριο παρατηρεί ότι, παρόλο που η TAROM είχε επωφεληθεί μέχρι το 2019 από την εφαρμογή ενίσχυσης αναδιάρθρωσης υπό τη μορφή δανείου και διάφορων εγγυήσεων σχετικών με άλλα δάνεια συναφθέντα από την εταιρία, εντούτοις η εν λόγω ενίσχυση είχε χορηγηθεί μεταξύ 1997 και 2003 και οι εγγυήσεις δανείων είχαν καταπέσει όλες αμέσως μετά τη χορήγησή τους. Δεδομένου ότι η πραγματική μεταβίβαση των πόρων δεν ήταν καθοριστικής σημασίας για τον προσδιορισμό της ημερομηνίας χορήγησης της ενίσχυσης, πληρούται η πρώτη προϋπόθεση του σημείου 71 των κατευθυντήριων γραμμών, ήτοι η παρέλευση χρονικού διαστήματος τουλάχιστον δέκα ετών από την ημερομηνία χορήγησης της τελευταίας ενίσχυσης για την αναδιάρθρωση.

Όσον αφορά τη δεύτερη και την τρίτη προϋπόθεση που προβλέπει το σημείο 71 των κατευθυντήριων γραμμών, ήτοι την παρέλευση χρονικού διαστήματος τουλάχιστον 10 ετών από τη λήξη της τελευταίας περιόδου αναδιάρθρωσης ή από την παύση της εφαρμογής του τελευταίου σχεδίου αναδιάρθρωσης, το Γενικό Δικαστήριο διαπιστώνει ότι η έννοια της «περιόδου αναδιάρθρωσης» αναφέρεται στην περίοδο κατά την οποία ελήφθησαν τα μέτρα αναδιάρθρωσης, η οποία διαφέρει, καταρχήν, από την περίοδο κατά την οποία τίθεται σε εφαρμογή το μέτρο κρατικής ενίσχυσης που συνοδεύει τα μέτρα αναδιάρθρωσης. Κατά παράβαση του βάρους αποδείξεως που φέρει την προσφεύγουσα συναφώς, η τελευταία δεν προσκόμισε κανένα αποδεικτικό στοιχείο ή ένδειξη περί του ότι η λήξη της περιόδου της τελευταίας αναδιάρθρωσης είχε επέλθει σε διάστημα μικρότερο των 10 ετών από την κοινοποίηση της χορήγησης του μέτρου.

Όσον αφορά την έννοια του «σχεδίου αναδιάρθρωσης», το Γενικό Δικαστήριο διευκρινίζει, επιπλέον, ότι το γεγονός ότι μια ενίσχυση αναδιάρθρωσης συνδέεται με σχέδιο αναδιάρθρωσης δεν σημαίνει ότι η ενίσχυση, αυτή καθαυτή, αποτελεί μέρος του σχεδίου αναδιάρθρωσης, δεδομένου ότι η ύπαρξη του σχεδίου συνιστά, αντιθέτως, αναγκαία προϋπόθεση προκειμένου μια τέτοια ενίσχυση να μπορεί να θεωρηθεί συμβατή με την εσωτερική αγορά. Συνεπώς, το Γενικό Δικαστήριο απορρίπτει επίσης το επιχείρημα της προσφεύγουσας κατά το οποίο το γεγονός ότι η ενίσχυση αναδιάρθρωσης που χορηγήθηκε στην TAROM μεταξύ 1997 και 2003 εφαρμόστηκε μέχρι το 2019 σημαίνει ότι το σχέδιο αναδιάρθρωσης, που συνδεόταν με την εν λόγω ενίσχυση, διήρκεσε επίσης μέχρι το 2019.

Λαμβανομένων υπόψη των προεκτεθέντων, το Γενικό Δικαστήριο απορρίπτει επίσης τις αιτιάσεις της προσφεύγουσας με τις οποίες προβάλλεται ότι η Επιτροπή υπέπεσε σε πλάνη περί το δίκαιο καθόσον αποφάσισε να μην κινήσει την επίσημη διαδικασία έρευνας παρά τις αμφιβολίες που έπρεπε να έχει κατά την προκαταρκτική εκτίμηση της προϋπόθεσης της εφάπαξ καταβολής των ενισχύσεων για τη διάσωση και την αναδιάρθρωση.

Δεύτερον, το Γενικό Δικαστήριο απορρίπτει τον λόγο ακυρώσεως με τον οποίο προβάλλεται παράβαση της υποχρέωσης αιτιολογήσεως την οποία υπέχει η Επιτροπή και, ως εκ τούτου, απορρίπτει την προσφυγή στο σύνολό της.